

El president francès, Nicolas Sarkozy, i la cancellera alemanya, Angela Merkel, parlen durant la trobada franco-alemanya, els dos motors europeus, que va tenir lloc fa uns dies a Straubing, a Alemanya.

Europa, com un bumerang

França encetarà el període de la seva presidència semestral de la Unió Europea el dia 1 de juliol propvenent. El president Nicolas Sarkozy ha trobat en el no irlandès al Tractat de Lisboa un problema inesperat que serà un entrebanc a les prioritats que s'havia plantejat.

La presidència francesa de la Unió Europea que comença aquest primer de juliol pretenia ser "la de l'acció en favor d'una Europa que protegeixi els ciutadans i els seus interessos", segons el darrer invent comunicatiu i propagandístic de la Unió per un Moviment Popular (UMP), el partit del president Nicolas Sarkozy; una mena de diccionari dels nou primers mesos d'acció de govern del president i del seu primer ministre, François Fillon. Per això, aquest semestre de presidència euro-

pea havia de centrar-se en cinc grans temes: immigració i codesenvolupament, medi, energia, agricultura i, per acabar, defensa i seguretat.

El president Sarkozy semblava haver aconseguit que s'oblidés el no francès al tractat constitucional del 2005 defensant un tractat simplificat, convertit en el Tractat de Lisboa, que havia de permetre, finalment, de desfer-se de les qüestions institucionals que han marcat les discussions europees des que l'any 1999 caigué la Comissió Santer i des del fracàs de la

cimera de Niça el 2001. Ara, Sarkozy, després de la negativa irlandesa a aquest tractat al referèndum del dia 12 de juny proppassat, es troba, com ha recordat el diari *Le Monde*, "novament, al punt de sortida".

El retorn de França a Europa, segons la fórmula del secretari d'estat francès per a la UE, haurà estat de curta durada. Gairebé tots els governs europeus s'han posat d'acord per mantenir un mateix discurs, volenterós i favorable a continuar les ratificacions del tractat; com ja es va fer fa tres anys, després del *non* i del *nee* de França i dels Països Baixos. Aquesta fugida d'estudi no fou res més sinó una pèrdua de temps per als parlamentaris dels estats, perquè el text, efectivament, esdevingué paper mullat. La crisi, avui, sembla tocar encara més el president Sarkozy que, aleshores, el president Chirac.

El mal ve d'Irlanda. L'incident irlandès, com l'anomenen al palau de l'Elisi, deixa el govern francès en una situació força complicada, tot i que el Tractat de Lisboa no hauria pogut entrar en vigor abans del gener de l'any vinent, i s'havien de man-

tenir, per tant, en vigor les actuals normes fixades pel de Niça. Malgrat això, el govern francès confiava que la presidència francesa li serviria per a omplir de notícies els diaris i informatius per tal que quedés palès que la UE discutia sobre els temes que importen als seus ciutadans. Tot i el tòpic que vol que la ciutadania no s'interessi mai pels debats de caràcter institucional, la participació francesa al referèndum de ratificació del tractat constitucional va ser d'un 69,37%, una mica superior a la que va sancionar la Constitució espanyola.

Sigui com vulgui, els projectes de la presidència francesa són lluny d'aconseguir l'adhesió dels socis europeus. El recel del president espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, a l'hora de signar una política comuna d'immigració amb Sarkozy o amb el primer ministre italià Silvio Berlusconi són prou importants per a impedir un pacte que no sigui de mínims. La reconciliació amb els països de l'est europeu al cap d'uns quants anys de fredor—deguts als comentaris de l'ex-president Jacques Chirac sobre l'oportunitat perduda de “callar” durant la crisi iraquiana—sembla força compromesa, vista la manca de legitimitat que, a hores d'ara, Praga troba en el Tractat de Lisboa. També queda pendent l'èxit o el fracàs de la cimera euromediterrània que se celebrarà a París el dia 13 de juliol.

Mentrestant, el no irlandès ha despertat els socialistes francesos. La diputada socialista Elisabeth Gigou ha criticat que les prioritats de la presidència francesa siguin “les de Sarkozy i no les dels ciutadans; que les qüestions socials, de lluita contra la precarietat laboral, de defensa del poder adquisitiu de les classes més modestes quedin totalment oblidades en benefici d'una política de seguretat i atlantista”.

Els socialistes, tanmateix, dividits i en crisi des de l'any 2002 —en què quedaren eliminats de la segona volta de les presidencials— i potser perquè es veuen a l'oposició durant encara uns quants anys, comencen a reclamar un referèndum d'abast europeu, en una mateixa data, per tal adoptar una veritable Constitució Europea.

Els projectes de la presidència francesa són lluny d'obtenir l'adhesió dels socis europeus. Hi ha països que no volen signar una política comuna d'immigració amb Sarkozy o Berlusconi.

Aquest és el cas, per exemple, de Julien Dray, un dels candidats a la secretaria general del Partit Socialista el mes de novembre vinent. També Hubert Védrine, antic ministre socialista d'Afers Estrangers, demana als governs europeus que, “per les seves reaccions desordenades, no creïn una crisi allà on només hi ha una decepció”. Contestava, així, al primer ministre Fillon, que defensa que “si el poble irlandès decideix de dir que no al Tractat de Lisboa, naturalment ja no hi haurà Tractat de Lisboa.”

El resultat d'Irlanda haurà donat una nova prioritat al president Sarkozy. Acostumat a actuar políticament segons els esdeveniments i no segons un calendari, ja ha decidit de blocar tota nova adhesió a la Unió Europea. “Si volem obrir-nos als Balcans, a Croàcia, haurem de tenir el Tractat de Lisboa”, deia Sarkozy el dia 16 de juny a Praga. El Tractat de Niça és fet per a una Unió amb 27 membres i no preveu ni quants diputats europeus correspondrien a un nou estat de 4 milions i mig d'habitants, ni quin pes tindria dins la Comissió Europea.

Bertrand Badie, professor de l'Institut de Ciències Polítiques, explica que tot i que el no irlandès deixa la UE en una crisi greu, “no hi pot haver cap institució forta si no es basa en un veritable contracte social. Un cop més, aquest vot negatiu indica que aquest contracte social ens manca cruelment. I aquest resultat és encara més perturbador perquè les enquestes d'opinió mostren un interès i una simpatia dels europeus per la idea d'Europa, fins i tot, sovint, més que cap a les institucions nacionals.”

Acostament a l'OTAN. Una de les raons del no irlandès era la suposada pèrdua de la seva independència i l'acostament al bloc atlantista actualment en curs dins els països de

la UE. Sarkozy, justament, n'és un dels grans partidaris i defensa una integració de França dins el comandament militar unitari de l'OTAN, del qual el president d'aleshores, De Gaulle, l'havia retirada l'any 1966. L'actual ministre de Defensa, Hervé Morin, que presentava el *Llibre Blanc de la Defensa* el 16 de juny passat en una llarga tribuna, esmentava l'Afganistan, Algèria, la crisi del canal de Suez, l'OTAN, però ni tan sols feia una sola referència a la Unió Europea. L'esquerra francesa ha volgut subratllar aquesta incoherència quan, justament, la política comuna de defensa havia de ser un dels objectius de la presidència europea francesa.

Per tot plegat, el professor de ciències polítiques Bertrand Badie critica un procés que, a parer seu, “té per principal virtut la precipitació, guerrar els sufragis populars i confondre les qüestions institucionals amb les polítiques econòmiques, com és el cas amb el Tractat de Lisboa”. Efectivament, els caps d'estat europeus juguen contra rellotge: es tracta de col·locar abans de l'1 de gener del 2009 un president a la UE per dos anys i mig i una nova Comissió Europea que n'ha de durar cinc; tot això sis mesos abans que els ciutadans votem per elegir un nou Parlament.

Per tant, el president Nicolas Sarkozy es troba embolicat dins una partida de pòquer amb 26 jugadors més. Als països que ja han ratificat el tractat constitucional i el de Lisboa ja els costa de creure's els blufs d'un jugador que mai no té tan bones cartes com diu i els altres, potser, estan farts de tant jugar. En tot cas, la partida s'anuncia complicada i amb moltes incògnites.

Juli Martí Casals
París